

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księstwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Jego Excelencya Pan Namiestnik nadał *Romualdowi Łyskowskiemu* conceptowemu praktykantowi magistratualnemu prowizorycznie posadę aktuaryusza przy magistracie lwowskim.

Z c. k. prezydium Namiestnictwa.

Lwów, 29. września 1861.

Deputowanym na sejm krajowy z klasy gmin wiejskich w okręgu wyborczym Dembica-Pilzno obrany został włościanin *Jan Kosiol* z Lenka górnego. Lwów, 30. września 1861.

Wiedeń, 28. września. Dnia dzisiejszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XLII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

- N. 92. Dodatkową ugodę z 27. lipca 1861 do konwencji między Austryą i Bawaryą z 1. lutego 1858 (Dz. u. p. N. 38) względem kwaterunku i zaopatrywania ces. austryackich wojsk w Bawaryi. jako też względem dostarczania im podwód.
- N. 93. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 15. września 1861 — ważne w całym państwie — względem przewozowyciów miedzianej monety zdawkowej do terytoryów wyłączonych ze związku celnego.
- N. 94. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 21. września 1861 — ważne w okręgu powszechnego związku celnego — względem przyjmowania towarów, nadchodzących z zagranicy koleją żelazną pod zamknięciem, do magazynów urzędu celnego bez urzędowego zamknięcia.
- N. 95. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 21. września 1861 — ważne w okręgu administracyjnym dyrekcji finansów krajowych w Temeszwarze, jako też w Siedmiogrodzie, Krocacy i Sławonii — względem wydawania pisemnych deklaracji towarów zamiast nitek sanitarnych na towary nadchodzące z Turcya w czasach nie-podejrzanych o zarazę i przeto niepodlegające postępowaniu sanitarnemu.

Sprawy krajowe.

(Sejm siedmiogrodzki zwołany. — Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 28. września. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższym reskryptem królewskim z 19. września r. b. zwołać sejm krajowy Wielkiego księstwa Siedmiogrodzkiego do król. wolnego miasta Karlsburga, i naznaczyć na to termin 4. listopada 1861.

— Z Korfu donoszą pod d. 21. września: Dnia 20. b. m. urządzono regatę dla statków eskadry austryackiej, która rzeczywiście odbyła się w przytomności Jej cesarskiej Mości. Pierwsza nagroda wynosiła dukata dla każdego z ludzi, druga talara, a trzecia jeden złoty.

(Posiedzenia izby panów dnia 28. września.)

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 11^{1/2} przed południem. Na ławce ministrów pp.: hrabia Rechberg, baron Mecséry, Lasser i hr. Degenfeld.

Z porządku dziennego przypada dalsza debata nad projektem ustawy względem zniesienia lennictwa.

Do chwili zamknięcia niniejszego raportu zabierali głos książę Salm, książę Windischgraetz, książę Arcybiskup otomuniecki, hrabia Fürstenberg, Dr. Palacky, książę Sanguszko przeciw projektowi, a hrabia Hartig wniósł poprawkę względem utworzenia wydziału do rozpoznania pojedynczych paragrafów.

(Posiedzenie izby deputowanych z dn. 27. września.)

Prezyduje dr. Hein.

Na ławie ministryalnej pp. de Schmerling, de Plener i de Lasser.

Dep. Mühlfeld przedkłada petycję w kwestyi prawa stowarzyszenia z podpisami p. Zauga i 24 radców gminy wiedeńskiej.

Na porządku dziennym dalszy ciąg dyskusyi nad ustawą gminną. Rechbauer zabiera głos jako sprawozdawca. — Objasnia i zbija zarzuty uczynione przeciw art. 4., 5. i 6. wniosku wydziału; i

popiera kilka wniesionych poprawek, które uznaje za słuszne i pożyteczne.

JEx. p. minister stanu odwołuje się do swych słów dawniejszych, gdzie skreślił stanowisko rządowe w obec projektu ustawy gminnej, i powody dla których rząd w pomienionym projekcie oznaczył tylko główne zasady, pozostawiając szczegóły sejmom krajowym. Rząd pragnie nadać gminom jak najszerszą autonomię, ograniczoną tylko względami państwa.

Następnie czyni JEx. pan minister uwagę, że od czasu zaprowadzenia ustawy gminnej z r. 1849 nie zdarzył się wprawdzie ani jeden wypadek aby zaszła potrzeba odebrać gminie władzę policyjną, lecz nie ma przeciw temu ażeby rzecz tę bliżej określić w ustawie. Co do postanowień pod l. 2. i 10. tudzież 11. art. 5. we wniosku wydziału, wyznaje, że rząd bynajmniej się ich nie spodziewał.

Co do art. 6. dodaje, że gmina powinna stać się przygotowawcą szkołą polityczną i kształcić w sobie przyszłych członków sejmu i rady państwa. Patryotyzm nie dozwala uchylać się od przyjęcia w zastępstwie tych obowiązków, które umniejszają wydatki państwa. Zgadza się zatem z poprawką Herbsta.

Wniosek Kuenburga upada; podobnież wniosek Hartiga. Art. 4. wniosku wydziału przyjęty.

Poprawka Braunera wstępna do art. 4. przyjęta, również ustępy pod l. 1, 2. i 3 z dodatkową poprawką Helzla, następnie 4, 5, 6, 7, 8, z poprawką Helzla. 9, i 10 z poprawką Herbsta, 11. i 12.

Przy głosowaniu nad art. 4. poprawka Herbsta przyjęta.

Dep. Edelbach zabiera głos przeciw art. 7. Prezes prosi go aby się zatrzymał punkt ten, który jest w dyskusyi, co zyczą sobie odejść.

Przedłożyli jeszcze swe wnioski dep. Kajser, Mende, Kuenburg, Prachenski, Tashek, Riehl, Kuranda.

Wniosek Tasheka przyjęty.

(Doniesienia z Węgier. — Sejm Krocaki.)

Peszt, 27. września. Wczoraj przedpołudniem — jak donosi Węgierska korespondencya — skonfiskowano w pewnym domu przy ulicy Hatvan ładunek tytoniu. Zbiegły się tłumy ludu, i zaczęto gwizdać, wyszydzać i naciskać straż finansową i towarzyszących jej żołnierzy tak dalece, że z koszar Karola nadeszła spiesząca kompania piechoty na pomoc. Przy tej sposobności zraniono dwóch izraelitów, Brettschneidera i Feldmanna bagnetem, a hurtownika Grubera uderzeniem w głowę. — Inny dziennik peszteński *Ungar* nie wspomina w swoim doniesieniu o tych poranieniach.

— Na posiedzeniu krocackiego sejmu krajowego z 25. b. m. Hrabia Pejacevic nadzupan zawiadania pismem do pierwszego wiceprezydenta, że dla rozmaitych przeszkód nie mógł przybyć na sejm krajowy, lecz że to uczyni wkrótce. Deputowany Zuzel, ze względu na okoliczność, że bardzo wielu członków sejmu krajowego jest właścicielami dóbr, proponuje odroczyć go na 2 lub 3 tygodnie. Wszczyna się zżawa debata. Prezydujący popiera wniosek, i przytacza zdanie Bana, że odpowiedzi Jego ces. Mości na adres przed dwoma lub trzema tygodniami spodziewać się nie można. Deputowany Kristianowic mniema, że sejm krajowy sam odraczać się nie może, gdyż to prawo przysłuza tylko Najjaśniejszemu Panu. Deputowany Cepalic oświadcza: Po tylu usiłowaniach adres przyszedł nareszcie do skutku, a teraz sejm krajowy chce się rozejść jakby się lękał odpowiedzi. Byłoby to właśnie tak, jak gdyby żołnierz strzełszy, broń swoją porzucił. Wniosek upada 44 głosami przeciw 34.

Ameryka.

(Doniesienia z Nowego Jorku. — Traktat z Rosyą. — Wiadomości bieżące.)

Nowy Jork, 11. września. *Baltimore American* donosi, że pewien pułk z Mississippi skruszył w Leesburgh broń swoją, i wrócili wszyscy do siebie. Jedna zaś kompania Nowo-Jorskiego pułku strzelców chciała zbiedz, lecz dano za nią ognia; dwóch padło, innych uwięziono. — Jenerał Polk zaproponował rządowi Kentucky aby wojska obu stron opuściły państwo i szanowały jego neutralność. We wszystkich departamentach armii związkowej panuje ruch wielki. — Według *New-York World* coraz więcej jest prawdopodobieństwa, że separatysty oczekują ataku unionistów.

— *New-York-Herald* donosi, że d. 6. odbył się przegląd wojsk związkowych, na całej linii od Alexandryi do Chain-Bridge; wypadek miał być pomyślny. Nie uskarzano się ani na demoraliza-

cyę ani na brak karności. Między wojskiem ma panować dobry duch. Departament wojny ściągą ciągle nowe wojska, o ile tylko miejsce pozwala. W pobliżu Barleys Cross Roads, i Manassas Hill, stoją straże polowe nieprzyjacielskie na 7 do 800 kroków oddalone od siebie.

— Z Kentucky donoszą na Cairo, że generał Grant z dwoma pułkami piechoty, jedną kompanią artylerji i dwoma łodziami kanonierskimi objął w posiadanie miasto Padmah, iż mieszkańcy zrzucili poprzednio banderę stanów skonfederowanych. Obiega pogłoska, że wojsko stanów skonfederowanych w sile 3800 ludzi, spiesza ku miastu.

W Missourii separatysty podpalił most na rzece Plata, 9 mil od St. Jozepf, pociąg kolei żelaznej, przejeżdżając tamtędy ze 100 podróżnymi, popadł w nieszczęście, 17 osób straciło życie, wielu innych okaleczało. W podobny sposób popsuli oni także wiele innych mostów pod koleją żelazną, co jednak zawczasem dostrzeżono.

— *Pays* donosi, że Rosya zawarła z rządem Washingtonskim traktat, na mocy którego zobowiązuje się zachować w obec sporu który panuje w Ameryce północnej zupełną neutralność. Jak wiadomo, Anglia i Francya wzbrańały się to uczynić. *Pays* zapewnia, że Jefferson Davis prezydent stanów południowych, był rzeczywiście chory, lecz już powrócił do zdrowia.

— Dnia 13. b. m. uwięziono w Baltimore 13 członków ciała prawodawczego z Baltimore i Marylandu, a nadto dwóch redaktorów.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Nieporozumienie z Paragajem.)

Londyn, 25. września. Na festynie stowarzyszenia ochotników w Floucestershire mówił hrabia Ellenborough o znaczeniu ruchu ochotników. Sędziwy mąż stanu ogłaszał smutne przepowiednie i wyrzekł, że Anglii zawsze jeszcze zagraża niebezpieczeństwo inwazyi, bo panowanie na morzu nie należy już do niej tak bezsprzecznie jak przedtem, i w przyszłych wojnach będzie musiała Anglia pokonywać nieprzyjaciela na własnej ziemi. Zresztą napominał strzelców przyzwyczajając się do ścisłej wojskowej karności, która jest daleko ważniejszą niż strzelanie do tarczy.

— *Indépendance Belge* zawiera dziś bardzo obszernie opisanie nieporozumienia między Anglią i republiką Paragaju. W roku 1859 przyaresztowano w Assomption niejakiego rodem z Montevideo pana Canstatt, za to, iż go pomówiono, że brał udział w spisku na prezydenta republiki Lopez. Inkwizycję prowadził sąd zwyczajny, lecz z obżałowaniem postępował jak się zdaje bardzo surowo, poczem go uznał winnym i skazał na śmierć. Angielski konsul z Assomption pan Henderson, żądał, ażeby Canstatta puszczone na wolność, utrzymując, że jest angielskim poddanym, zapisanym w liście konsulatu w Montevideo, i jeździł za paszportem angielskim. Na wzbrańanie się, rząd Paragaju ponowił żądanie, ażeby Henderson, w nagrodzenie w pieniądzech i zadosyćuczynienie za przyjęty sposób, w jakim rząd republiki postępował z konsulem angielskim. Rząd Paragaju protestował przeciw twierdzeniu, jakoby Canstatt, którego matka jest Amerykanka a ojciec Belgiem, na zasadzie nieudowodnionego wpisania do rejestru konsulatu angielskiego w Montevideo został angielskim poddanym, do czego aż wtedy się zaczął przyznawać, gdy się w spisek zawikłał. Lecz nawet choćby był angielskim poddanym, to jednak zostaje pod ustawami republiki Paragaju, i tylko według tych ustaw z nim postępowano. Zresztą konsul Henderson nie jest upoważniony do prowadzenia spraw dyplomatycznych, gdyż do tego nie jest uwierzytelniony. Sławny angielski jurysta dr. Phillimore uznał to odparcie pretensji Anglii za uzasadnione prawem internacjonalnem. Zaś lord John Russell przeszkodził nie tylko angielskimi wojennymi okrętami prezydentowi Lopez w roku 1859 udać się na parostatku paragajskim z Buenos-Ayres do Assomption, gdyż kazał na ten parostatek dawać ognia, lecz wzbrańał się później uznać i przyjąć zawierzytelnionego przez republikę Paragaj dla Anglii posła Carlos Calvo, chociaż nadmieniony Canstatt był już wypuszczony na wolność i tylko z kraju wydalony. Natomiast Carlosa Calvo przyjęły Tuilerye, gdzie był także zawierzytelniony, a ze Drouyn de Lhuys uznał sprawę Paragaju za słuszną, więc i pan Thouvenel zdaje się obstawać za Paragajem. Jeden tylko zarzut, jaki Paragajowi uczynić można, jest za surowe obejście się z Canstattem zostającym pod protekcją Anglii, lecz to uniewinnia cokolwiek niewyznaczając położenie, w jakim się wówczas republika Paragaj znajdowała.

Francya.

(P. Fould. — Nowa broszura. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 25. września. Cesarz powołał pana Foulda dnia wczorajszego do Biarritz, gdzie pozostanie aż do odjazdu cesarskiej rodziny. P. Benedetti ma powrócić do Turynu dn. 3. października. *Pays* donosi, że pogłoska o nieporozumieniach między gabinetami Turyńskim a Madryckim jest bezzasadną.

— Wysła w Rzymie broszura pod tytułem: *Cyranics données par le roi d'Italie pour l'indépendance du st. siège*, i zawiera zasadnicze punkta ultimatum podanego stolicy rzymskiej ze strony gabinetu Turyńskiego. Nie ma jednak żadnej nadziei, aby ultimatum to było przyjęte. Warunki w niem wyrażone były ułożone jeszcze za życia hr. Cavoura.

— *Gas d'Umbria* donosiła, że generał Lamoricière przyjechał niespodzianie do Rzymu, a *Pays* powiada, że wiadomości tej nie potwierdza żadne bezpośrednie doniesienie z Rzymu, i że przeto zdaje się być zmyślną.

— *Patrie* donosi pod dn. 23., że p. Tissot, członek komisji europejskiej ze strony Francji, powrócił do Konstantynopola z Hercegowiny. Ztamtąd ma się udać do Adrianopola, gdzie jest konsulem francuskim, a następnie wyjedzie za urlopem do Francji. Mniemają powszechnie, że przed zimą nie przyjdzie do wojny stanowczej. Podczas zimy będą musiały być kroki nieprzyjacielskie zawieszono dla niesprzyjającej pory, z czego korzystając, nowe układy będą rozpoczęte w Konstantynopolu.

— *Patrie* donosi, że na wiadomość podaną w *Constitutionnelu* o wypadkach w Japonii, wypłynęły już okręty wojenne z Chin do Jeddo.

— *Mess. de Provence* donosi, że od roku pracują z wielką gorliwością około ufortyfikowania wysp Hyjerskich, mianowicie w Porquerol i Port-Eros.

— Kochinchina otrzyma także dziennik urzędowy. Właśnie zabierają na okręt wszelkie zasoby drukarskie na dziennik *Moniteur de la Cochinchine*. — Między prefektami i podprefektami wkrótce nastąpi wielka zmiana. Prace przygotowawcze są już ukończone, a gdy Cesarz potwierdzi wniosek ministra, zajdzie około sześćdziesiąt zmian w stanie tych urzędników. — Włoski oficer marynarki przybył z oddziałem majtków do Tulonu, ażeby odebrać pancerną fregatę, którą na rachunek włoskiego rządu zbudowano w tamtejszym arsenale Sayne. Posłowie syamscy opuszczają Paryż 25. b. m. Udają się do Marsylii, a ztamtąd do Rzymu, aby złożyć Papieżowi uszanowanie, a potem ruszą w podróż na Suez do Syamu.

Holandya.

(Pocztą zamorską.)

Haaga, 19. września. Ostatnia pocztą zamorska z 31. lipca przywiozła w ogóle pomyślne wiadomości o naszych posiadłościach wschodnio-indyjskich. Okolice zalane wodą przeszłej wiosny, z kąd mieszkańcy zupełnie się byli wynieśli, zaczynają się powoli znowu zaludniać, i spodziewają się, że szybkimi plantacyami zapobiegna niedostatkowi żywności. Ekspedycya w Banjermassing pod rozkazami majora Schuak, ażeby schwycić Antassari, głównego przewodźcę rokoszan, nie powiodła się, i połowa wojska poległa lub odniosła rany. Tu, gdzie tylko stanowcze środki pomódz mogą, przez tak bezsilne wyprawy jak powyższa, nabywa nieprzyjacieli tylko większej zręczności i wprawy, a holenderski żołnierz ulega w trudach. Na zachodnim wybrzeżu Borneo występują korsarze znowu z wielką zuchwałością, i na wyspie Billiton uprowadzili z sobą nawet ludzi; dotychczas nie można było zapobiedz temu bezprawiu.

Włochy.

(Stosunki z Hiszpanią. — Złoty rzymski. — Złoty rzymski. — Wiadomości bieżące. — Złoty rzymski.)

Sardynia. Perseveranza z 24. września pisze: „Baron Tecco nie jest jeszcze odwołany z Madrytu; zdaje się, że odpowiedź hiszpańskiego gabinetu nie była tak stanowczo odmowną, jak donosiły dzienniki. Pewna jest, że moralna interwencya Francji i Anglii nie poniosła jeszcze stanowczej klęski i że, dopokąd to nie nastąpi, wiadomości o wybieraniu się pana Tecco do odjazdu są zawczesne.“ Zresztą, jak słychać, pan Nigra piemontki poseł w Paryżu miał także podobne czynić reklamacye, jak pan Tecco. Królewsko-neapolitański konsulowie w Marsylii i Algierze niechcieli swym następcem piemontkim wydać archiwów. Konsul Marsylijski oddał swoje archiwa konsulowi hiszpańskiemu, a konsul algierski zatrzymał je u siebie. Pan Nigra udał się do pana Thouvenela, a ten miał mu przyrzec, że się wstawi za włoskimi archiwami w Madrycie.

Opinione dn. 24. września zapewnia, że pogłoski o nieporozumieniach Cialdiniego z rządem centralnym względem programu postępowania w neapolitańskim są całkiem bezzasadne. Gazeta kołońska donosi pod dn. 23. b. m. z Turynu, że generał zamiast starać się o przedłużenie swych pełnomocnictw, nastaje na to aby znieść namiestnictwa; co ma się stać jeszcze przed otwarciem parlamentu.

Z wielką gorliwością starają się o powiększenie zasobów wojennych. Turyńska gisernia dostarczyła sama jedna w b. r. 310 dział spizowych, 160 sześciofuntowych, a 100 ośmifuntowych gwintowanych także spizowych. Gisernia Parmie dostarczyła dział lanych 105 a gwintowanych 24. Inne gisernie nie mniej były czynne. Ośmdziesiąt baterji połowych, a czterdzieści obłężniczych stoi w pogotowiu. Wiele dział fortyfikacyjnych przywieziono z Francji. Nie tak pomyślnie rzecz się ma co do liczby wojska. Z Włoch południowych zamiast spodziewanych 150.000 przybyło tylko 15.000 rekruta; z czego większa część jeszcze musi być trzymana pod strażą. Nadto potrzeba trzymać w Neapolitańskim o 25.000 wojska więcej, jak zwykle. Można zatem liczyć niedostatek w armii włoskiej na 125.000 ludzi.

Państwo Kościelne. Z Rzymu z 21. września nadeszły do Marsylii dnia 24. września następujące wiadomości: „Ciało dyplomatyczne nie było zaproszone na zaślubiny księżniczki neapolitańskiej; uroczystość była tylko kościelna. W alokucyi, jaką przy tej sposobności miał papież, powstając na naukę o małżeństwie cywilnem, dodał, że rewolucye są prześląganiem (expiacyą), jednak ma otuchę, że książęta włoscy znowu na swe trony powrócą. Lucatelli, skazany za zabicie papieskiego zandarma na śmierć, został gilotynowany. We środę miał papież znowu napad febrji, jednak wyzdrowiał już i daje znowu audyencyę.“

Stronnictwo ruchu bardzo zmartwione, że na miejsce pułków 25. i 40, co mają wkrótce Rzym opuścić, przyjdą pułki 29. i 69. Zmiana ta bowiem załogi świadczy dostatecznie, że rząd francuski nie myśli bynajmniej zaniechać okupacji Rzymu. Dlaczegożby inaczej chciał ponosić koszt transportu morzem dwóch, a raczej czterech kompletnych pułków: na to, aby je za parę tygodni odwołać. Załoga składa się w obecnej chwili z 2 batalionów strzelców pieszych, 8 pułków piechoty liniowej, 2 kompanii inżynierów, 2 szwadronów huzarów, 5 baterii polnych z kilka działami gwintowymi.

Z Neapolu donoszą, że partya działania, ośmielona poehlebstwy namiestnika, zaczyna znów występować. Rozdają tysiącami kartki z litografią Garibaldeggo i napisem „a Roma con Garibaldi“, które dnia 19go b. m. jako w dniu św. Januarego miały być przypinane do sukni i kapeluszy. Namiestnik przesłał do rady miejskiej odezwę, w której władzy miejskiej przygania. Rada postanowiła odpowiedzieć, przyczem odeprze zapewne mniemanie, że na koszt miasta wystawi budowle, których rząd życzył.

Niemce.

(Wiadomości bieżące. — Proklamacya Króla pruskiego.)

Berlin, 24. września. Posłem Królowy hiszpańskiej na koronacyę mianowany jest poseł hiszpański w Petersburgu książę Osuna, a zawierzytelniomy przy tutejszym dworze król. grecki poseł w Wiedniu baron Sina przyjedzie do Królewca z nadzwyczajnem poleceniem swego dworu.

W Berlinie ogłoszono następującą proklamacyę królewską:

W Mojej proklamacyi z dnia 3. lipca b. r. zastrzegłem sobie wydać osobne rozporządzenia co do obrzędu Mojej uroczystej koronacyi w Mojem głównem i rezydencyonalnem mieście Królewcu, jako też co do uroczystego wjazdu przy powrocie do Mego głównego i rezydencyonalnego miasta Berlina.

Stosownie do tego postanowiłem przenieść się z dworem Mojem do Królewca w dniu 14. października b. r., a w dniu 18. tego miesiąca odbyć Moją uroczystą koronacyę wraz z Królową, Moją małżonką, a to w tamtejszym kościele zamkowym, w przytomności członków obu izb sejmu krajowego i świadków.

Gdy się ukończą uroczystości koronacyjne, opuszczę Królewec dnia 20. października, a dnia 22. tego miesiąca odprawię Mój wjazd uroczysty do Mego głównego i rezydencyonalnego miasta Berlina.

Polecam ministeryum stanu wydać stosowne dalsze rozporządzenia.

Koblencz, dnia 23. września 1861.

Wilhelm.

Auerswald. Hr. Schwerin.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy.)

W Warszawie pisze *Gazeta wiedeńska*, rozszerza się mniemanie, że nowe rady miejskie i obwodowe, będą miały prawo działania politycznego, przewyższające ich urzędową kompetencyę, i że zgromadziwszy się natychmiast to prawo wykonywać zaczęły. Rozgłaszają to plakaty, z których jeden wyraża się jak następuje: Nowe rady muszą na pierwszym posiedzeniu uczynić zapytanie, czy stan wojenny ma istnieć nadal, czy nie? i oświadczyć, że dopóki ten stan istnieje, one obradować nie mogą. Jeżeli stan wojenny zostanie zniesiony, mogą przystąpić do dalszego działania, a w przeciwnym razie powinny się rozwiązać. Najprzód zaś powinny wyraźnie oświadczyć, jakie są żądania narodu, to jest zupełna autonomia narodowa, i unia królestwa z prowincyami, które do niego niegdyś należały. W tym samym duchu należy wywierać wpływ moralny na radę stanu, która tym sposobem mogłaby zostać ważnym środkiem działania politycznego. Oprócz wypadku wyborów w dwóch tutejszych okręgach miejskich wiadome już są rezultaty wyborów w Grodzisku, Radomiu i w kilku innych okręgach miejskich. Zgromadzają się powszechnie wszyscy do wyborów uprawnieni, i jednogłośnie głosują za kandydatami.

Nabożeństwa za zbawienie ojczyzny trwają ciągle w miastach i po wsiach. Niedawno sami prawie wychodźcy urządzili takie nabożeństwo na Pradze.

Księstwa Naddunajskie.

(Ograniczenia Żydów.)

Minister spraw wewnętrznych w Włoszczyźnie w myśl rozporządzenia książęcego z r. 1849, o którym sam mówi, że nigdy w wykonanie wprowadzone nie było, wydał okólnik, że izraelitom nie wolno trzymać szynkowni, gospód i folwarków. Izraelici, którzy je dzierżawią, muszą opuścić w przeciągu dni 14. Za główną przyczynę tego środka, który zdaniem *Indep. belge* byłby w Turcyi niemożliwy, podaje minister, że w skutek stosunków dzierżawnych przywiązują się do roli, co pomiędzy nimi, a właścicielami gruntów wzbudziłoby spory religijne.

Turcyja.

(Wypadki hercegowińskie.)

Journal de Constantinople z dnia 17go b. m. ostrzega swoich czytelników, aby nie przywiązywali wielkiej wagi do wiadomości o wypadkach w Hercegowinie podanych w dziennikach zagranicznych.

Zdaniem naszym, pisze, nie było dotąd ani jednej ważnej wyprawy. Omer Basza nie jest generałem, któryby postępował na wzór

przywódców band montenegryńskich. Chodzi o wykonanie planów o zajęcie pozycyi, o ustawienie rezerwy, chodzi o to, aby armia była należycie zorganizowana, i zdolna stawić czoło wszelkim możliwym wypadkom. Kto rozważa postępowanie Omera Baszy, odkąd przybył do Hercegowiny, będzie wiedział, jak wielką przywiezuje on wartość do organizacyi silnego korpusu armii w tych granicznych obwodach, które są ogniskiem intryg, co rozgałęziają się do wnętrza Serbii. Jeżeli przyjdzie do istotnych operacyi wojskowych, to zaczęną się one w kilku miejscach jednocześnie; nie kilka kompanii, lecz korpus 40.000 wystąpi na plac boju, oprze się wszelkim wypadkom, i bez wątpienia będzie miał szczęście ukończyć wyprawę w przeciągu kilku tygodni.

Said Basza wsiadł na swój jacht i popłynął z powrotem do Egiptu.

Wiadomości z Syrii są pomyślne; eskadra rosyjska opuściła wody Bejrutu, eskadra turecka otrzymała posiłki w lekkich okrętach.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Zagrabie, 28. września. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu krajowego odczytany został raport komitetu o petycyi komitetu Birowickiego względem poparcia zyczeń serbskich. Komitet radzi podać prośbę do Jego Mości Cesarza o wysłanie deputacyi kongresu serbskiego jako też węgierskiego i kroackiego sejmu krajowego dla ustanowienia Województwa Serbskiego na podstawie konstytucyi. — Adres do Jego Mości Cesarza podpisano już i oddano przynależnej deputacyi. Wniosek względem odroczenia sejmu do 15. października przyjdzie w poniedziałek pod obradę.

Kijawa, 28. września. Przedwczoraj powołał prezes magistratu 16 reprezentantów municypalnych, i oznajmił im, że komisarz król. zawiesił czynność teraźniejszej kongregacyi municypalnej, i ustanowił złożoną z 16 członków radę do załatwiania spraw miejskich. Obecni postanowili prosić o pomnożenie na 24 członków. Komisarz odjechał wczoraj.

Berlin, 28. września. Pruska gazeta donosi: „Król pojedzie 6. października do Compiègne, by odwzajemnić przeszloroczną wizytę Cesarza Francuzów w Baden-Baden. W świcie Króla pojedzie hrabia Pourtalès. Najnowszy raport pruskiego posła w Tientsinie donosi, że układy względem traktatu handlowego z Chinami wkrótce pomyślny wezmą obrót.

Wiadomości handlowe.

Przeciętne ceny zboża i innych artykułów w pierwszej połowie września b. r. na targach w Bohorodczanach, Buczaczu, Haliczu, Manasterzyskach, Stanisławowie i Tłumaczu.

	Miejsce targu											
	Bohorodczany		Buczacz		Halicz		Manasterzyska		Stanisławów		Tłumacz	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austriackiej											
Mec pszenicy . . .	4	3	50	4	4	4	37	3	50			
„ zyta . . .	2	50	2	75	2	82	2	85	2	94	2	40
„ jęczmienia . . .	2		2		2		7	1	87	1	50	
„ owsa . . .	1		1		1		20	1	26		95	
„ hreczki . . .			2									
„ kukurudzy . . .	2	50	2	75	2	42	2	75	3		2	20
„ kartofli . . .	1			80				60	1	20		80
Celna siana . . .		80	1	10					80	1		
„ nasienia konieca . . .	50											
„ wełny . . .	50								55			
Sąg drzewa twardego . . .	5	50	6		6	50	5		7	65	12	30
„ „ miękkiego . . .	3	50	5		4	50	4		4	55	10	25
Funt mięsa wołowego . . .		11		9½		11		10		13		14
Mas okowity . . .		60		40		51		57		65		39

Spoztrzeżenia meteorologiczne we Lwowie. Dnia 28. i 29. września 1861.

Para	Barometr w nierz. parys. spow. wadzony do 4. Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilg. tnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.87	+ 12.0	87.8	połud.-zach.	sł. jasno
2. god. po poł.	327.44	+ 13.0	85.8	zachodni	„ pochmurno
10. god. wiecz.	328.05	+ 11.9	85.4	„	„
7. god. zrana	328.62	+ 9.0	90.9	zachodni	sł. pochmurno
2. god. po poł.	328.64	+ 13.1	88.2	połud.-wsch.	„
10. god. wiecz.	329.02	+ 8.0	82.2	„	„ jasno

T E A T R.

Dziś opera niemiecka: „Die weiße Frau“, przedostatni występ pana F. Younga. Jutro na scenie polskiej: „Stary kawaler“, komedia w 4ch aktach Józefa Korzeniowskiego.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. września.

Hotel rosyjski: PP. Niementowski Ant., c. k. notar., z Żółkwi. — Hr. Olizar Wl.; Smoliński Ign. i Krasowski Hen., z Podola. — Bielski St., z Ry-

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. września.

PP. Katyński St., do Gradowca. — Janicki W., do Ostrożca. — Schemmel H. c. k. rotm.; hr. Lichtenberg Ar., c. k. rotm. i Horwath, c. k. maj., do Żółkwi. — Grocholski J., do Wybranówki. — Czajkowski T., c. k. porucz. do Bóbrki. — Mazaraki J., do Niesterowa. — Hr. Starzyński B., do Derewni. — Lewartowski Ap., do Zimnej wody. — Tysarski F., do Martynowa starego. — Hr. Szembek Z., do Paryża. — Bartmański F., do Tadani. — Marmarosz Gr., do Białejkiernicy. — Nakowski J., do Polski ros. — Br. Hagen G., do Wielkichócz. — Younga Ad., do Miększa. — Korytko S., do Suchodola. — Jasiński J., do Zabłotowa. — Turkull F., do Seredca.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 30. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 80.40. Metaliki po 5% za 100 zł. 67.—; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. — Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 27. września.

Table with columns for 'A. Państwa', 'W austr. wal.', 'Z pożyczki narod.', 'Metaliki', 'Przez. do wylos.', 'Przeznaczone do losowan.', 'Wylos. obl. dawn.', 'Przez. do los. obl.', 'Obligacje indemnizacyjne'.

Table with columns for 'Ban. Tem., Krcacy', '2. Stan oblig. domestykaln.', '3. Akcje', 'Banku nar.', 'Niz.-ausir. tow. eskomt.', 'Póln. kolei', 'Kolei żel. państwa', 'Kolei Cisy', 'Kolei Elżbiety', 'Kolei Kar. Lud.', 'Kolej Preszb. Tyrn. I. emis.', 'Kolej Bustekradzka'.

Galicyi —; Bukowiny —; Akcje Banku narodowego sztuka 757.—; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 182.10; niższo-austr. towarzy-

Kurs lwowski.

Dnia 30. września.

Table with columns for 'Dukat holenderski', 'Dukat cesarski', 'Półimperyal zł. rosyjski', 'Rubel srebrny rosyjski', 'Talar pruski', 'Polski kurant i pięciozłotówka', 'Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.', 'Akcje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika', 'Galicyjskie obligacje indemnizacyjne', '5% Pożyczka narodowa'.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 30. września.

Table with columns for 'Dawne prócz kuponów 100 po w.', 'Nowe " " 100 " " '.

Table with columns for 'Kolej Aussig.-Ciepl.', 'Kolej Bern. Ross.', 'Kolej Grac.-Köfl. i Tow.', 'Lloyda w Tryeście', 'Mostu łańc. w Peszce', 'Tow. młyna par. w Wied.', 'Powsz. austr. Tow. gaz.', '4. Listy zastawne.', '5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.', '6. Losy.'

Table with columns for 'Tow. żeg. par. na Dun.', 'Pożycz. Trye. po 100zł. w. a.', 'Pożycz. miasta Budy', 'Esterhazego po 40 zł. m. k.', 'Salma " 40 " " ', 'Pallego " 40 " " ', 'Clarego " 40 " " ', 'St. Genois " 40 " " ', 'Windischgrätz 20zł. " ', 'Waldsteina 20 " " ', 'Keglevicha 10 " " ', 'Weksle. (Na 3 miesiące.)', 'Kurs złota.'

KRONIKA.

(Przypadkowe zabójstwo.) W Byszkowcach w obwodzie czortkowskim wydarzył się dnia 25. sierpnia w nocy następujący smutny wypadek: Włościanin Iwan K. zasiadł ze strzelbą na zwierzynę przy łanie kukurudzianym, gdzie również strażnik polowy Janko M. czatował na złodziei polowych, nie-

bardzo ważną reformę. Przesiedlenie ma nastąpić z kraju po tej stronie Kubanu na linię Bielaja, podobnie jak przed dwudziestu laty zasiedlono linię Łaba. Najprzód wezwą ochotników; jeżeli przeto nie osiągnie się dostateczna liczba, to wyczerzą los albo uchwała gmin. Wychodźcy otrzymają większe wynagrodzenie, niż przedtem; prócz tego będzie im wysagrodzona wartość ich zagrody, jeśli ją sprzedać nie mogli, a w nowych swych siedzibach otrzymają grunta na dziedziczną własność prywatną. Następnie w dawnym kraju oficerowie i kozacy, którzy służyli 22 lat służby, mogą nabywać posiadłość gruntową, oficer, który nabył przynajmniej 200 desiatyn, a szeregowiec, który nabył przynajmniej 30 desiatyn, może prosić o zupełne wyłączenie go z wojska kozackiego, to znaczy, że on sam i jego potomkowie nie są już nadal przywiązani do wojennego powołania. Nakoniec w kraju kozaków mogą osiadać cudzoziemcy, prowadzić handel, nabywać grunta i t. d. W ten sposób zmienia się dotychczasowa organizacja wojska kozaków i podobnie jak innym klasom ludności podaje się im sposobność do wolnego rozwoju. Jenerał Jewdokimów ogłosił dnia 1. (13.) sierpnia w kozackiej stancyi Michalowskaja zgromadzeniu deputowanych kozackich te cesarskie postanowienia, które oni z największym zapalem przyjęli.